UUTISET

PTT: Maatalouden yrittäjätulo romahtanut

Pahin ei ole ohi, mutta enää ei mennä huonompaan suuntaan, ennustaa PTT.

Ensi vuonna maatalouden yrittäjätulon kolme vuotta jatkunut lasku päättyy ja yrittäjätulo on kutakuinkin tämänvuotisella tasolla, ennustaa Pellervon taloustutkimuksen (PTT) vt. tutkimusjohtaja **Kyösti Arovuori**.

PTT ennustaa yrittäjätulon olevan tänä vuonna 587 miljoonaa euroa, kun se vielä vuonna 2012 oli yli kaksinkertainen, 1 200 miljoonaa euroa.

Yrittäjätuloa ovat vetäneet alaspäin sekä tuottajahintojen lasku kotieläintuotannossa että heikko sato kasvintuotannossa.

Myös tuotantopanosten hinnat ovat laskeneet, mutta se ei Arovuoren mukaan riitä helpottamaan tilojen ahdinkoa.

Ensi vuonna lähes kaikkien tuotantopanosten hinnat kääntyvät jälleen nousuun. PTT arvioi vain lannoitteiden hintojen laskevan myös ensi vuonna.

PTT julkisti maa- ja elintarviketalouden ennusteensa tiistaina.

Viljan hinta kääntyy väistämättä nousuun

”Harvoin on lokakuussa viljasatoa jouduttu ennustamaan”, Arovuori totesi esitellessään ennustetta lehdistölle. ”Töihin tullessani katselin pelloilla puimureita, joiden ikkunat olivat huurteessa.”

Koko kasvukauden jatkuneet vaikeudet heijastuvat myös ensi vuoteen, sillä syysvilja-ala jää pieneksi. Muutenkin vilja-ala pienenee ensi vuonna, sillä hinnat eivät kannusta alan kasvattamiseen.

”Viljojen hinnat kääntyvät väistämättä nousuun, mutta milloin, se on vielä kysymysmerkki.”

Maailmanmarkkinoilla nousua jarruttaa vehnästä jo toistamiseen saatu ennätyssato. Sen lisäksi kulutus on kehittynyt heikosti, minkä seurauksena varastoissa on viljaa enemmän kuin aikoihin.

Vehnän hinta ei kuitenkaan enää laske, Arovuori sanoo. ”Kysynnän ja tarjonnan suhde on nyt sellainen, että hinta nousee väistämättä.”

Rehuviljoista maissin ja soijan sadot ovat hieman pienemmät kuin edellisvuosina. Hintojen nousua jarruttavat kuitenkin jo entuudestaan runsaat varastot.

Lisäksi lihantuotannon vaikeuksien vuoksi rehuviljan kulutus on vähentynyt.

> Harvoin on lokakuussa viljasatoa jouduttu ennustamaan.
>
> **KYÖSTI AROVUORI**

Hinnanpudotus suurin maidossa

Maidon viime vuonna alkanut tuottajahinnan lasku on PTT:n mukaan pysähtynyt. Kokonaisuudessaan tuottajahinta laski 16 prosenttia viime vuodesta. Arvio perustuu olettamukseen, että jälkitilejä ei tänä vuonna ole odotettavissa.

Venäjän asettamien pakotteiden tyrehdyttämä vienti on Arovuoren mukaan saatu jo korvattua uusilla kohteilla. Vienti painottuu kuitenkin maitojauheeseen, joka ei taloudellisesti paikkaa Venäjälle vietyjen arvokkaampien tuotteiden jättämää aukkoa.

Maidon hinnan romahdus ei myöskään johdu pelkästään Venäjän pakotteista, Arovuori muistuttaa.

”EU:n sisämarkkinoilla maidon tuotantomäärät ovat kasvaneet nopeammin kuin kysyntä. Kun kysyntä jälleen alkaa kasvaa ja tarjonta vähenee, tuottajahinta kääntyy väistämättä nousuksi.”

Lihan kulutus kääntymässä kasvuun

Lihan tarjonta kasvaa ensi vuonna, mutta siitä huolimatta PTT arvioi myös hinnan lähtevän nousuun. Nopeinta kasvua PTT ennustaa siipikarjalle, jonka kulutus kasvaa jo nyt todella voimakkaasti sekä Suomessa että EU:ssa.

Suomessa kasvu on ollut niin rajua, ettei edes sopimustuotanto ole pysynyt sen tahdissa, Arovuori kertoo.

Sianlihalla valopilkkuina ovat uudet markkina-alueet. Vienti Uuteen-Seelantiin ja Etelä-Koreaan on vahvassa kasvussa.

Ruoka ei enää halpene

Ruuan hinnan lasku tänä vuonna on Arovuoren mukaan täysin poikkeuksellista. Sen taustalla ovat raaka-aine- ja palkkakustannusten lasku, heikentynyt kysyntä ja kiristynyt kilpailu.

Kuluttajien halu ostaa taantumassa halvempaa ruokaa näkyy myös elintarviketeollisuudessa, joka on ollut voimakkaassa alamäessä koko vuoden.

JUHANI REKU

Maatalouden markkinatuotot, tuet ja yrittäjätulo 2007–2016

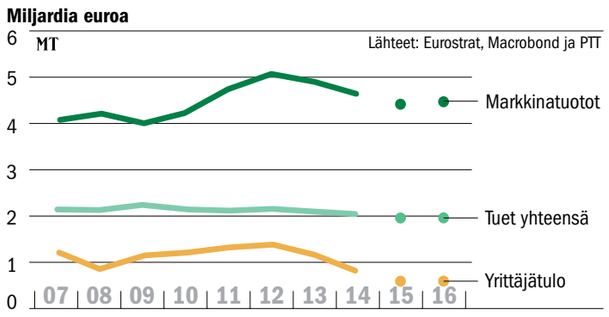

Marttila: Tiloilla tapahtuu karmeita asioita

MTK:n puheenjohtajan **Juha Marttilan** mukaan PTT:n ennuste osoittaa todeksi sen, mistä tuottajajärjestöt ovat jo vuoden ajan puhuneet.

”Maatalouden tulot ovat puolittuneet kahdessa vuodessa. Jokaisen pitäisi viimeistään nyt herätä huomaamaan, kuinka karmeita asioita markkinoilla ja maatiloilla tapahtuu”, Marttila sanoo.

Hän vaatii merkittäviä korotuksia maatalouden tuottajahintoihin välittömästi.

”Tulo-ongelmaa ei saa lakaista maton alle. Tuottajahinnat ovat kestämättömän alhaisella tasolla Suomen kustannustasoon nähden. Ruuan raaka-aineita joudutaan myymään reaalisesti halvemmalla kuin koskaan.”

MTK:n puheenjohtaja perää vastuuta myös kaupalta.

”Kaupan halpuutuksessa on vihdoinkin siirryttävä leikkaamaan kaupan omia katteita. Tilastot osoittavat, että halpuuttaminen on revitty tuottajien selkänahasta.”

NIKLAS HOLMBERG

PEKKA FALI

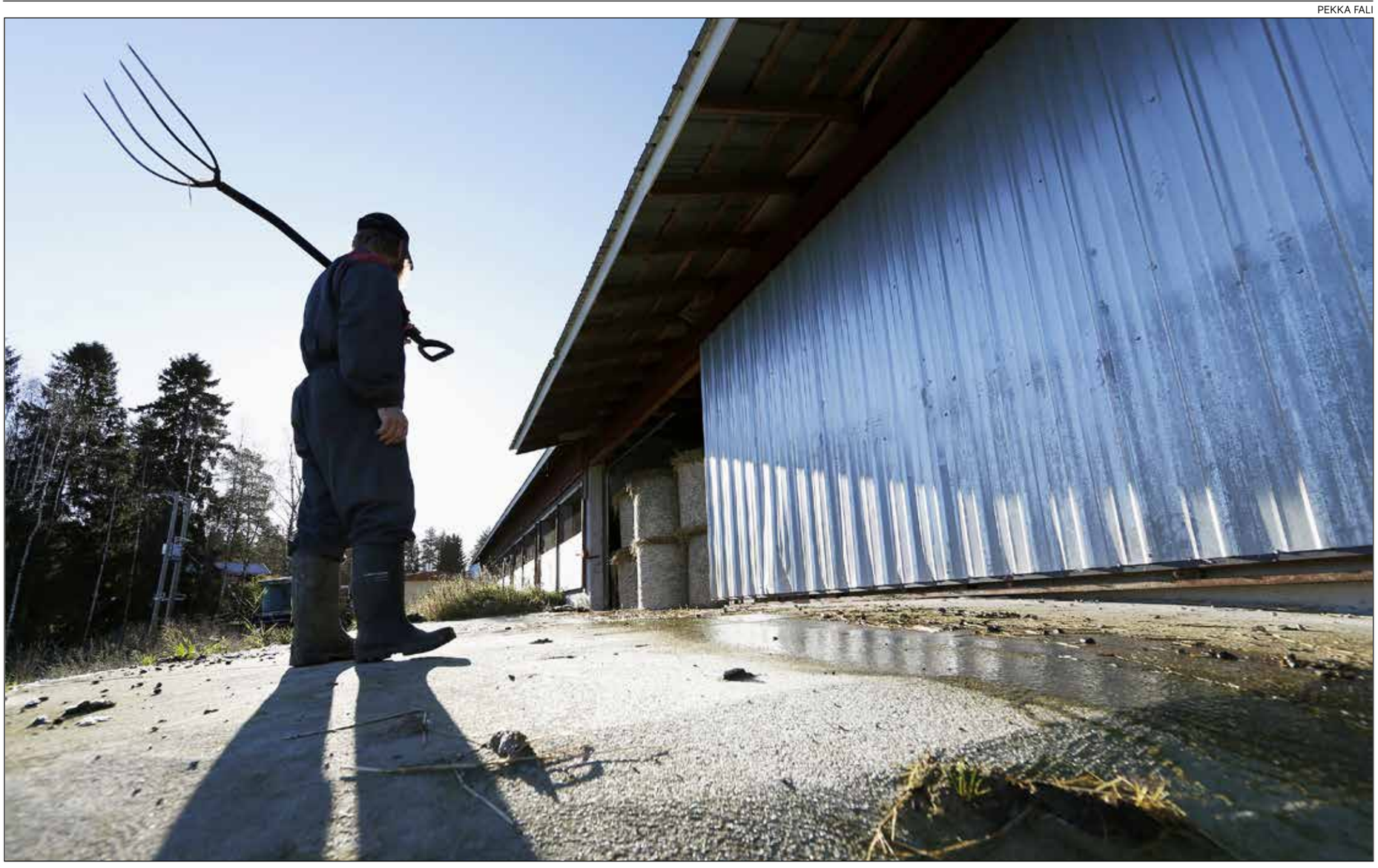

Pellervon taloustutkimuksen mukaan maatalouden yrittäjätulo on puolittunut kahdessa vuodessa. Tänä vuonna nähty ruuan hinnan lasku on täysin poikkeuksellista, tutkimuslaitos sanoo.

Maatalouden kriisituki maksetaan velkaisille tiloille

Hallituksen lupaama 20 miljoonan euron kriisituki kohdentuu pääasiassa velkaisille tiloille.

Hallitus lähetti viime torstaina lausunnolle lakiehdotuksen, jonka mukaan kriisitukea saisivat ne tilat, joilla tuotantoon kohdistuvat velat ovat vähintään yhtä suuret kuin liikevaihto.

Velat katsotaan viime vuoden lopun tilanteen mukaan ja liikevaihto 2012–2014 keskiarvon mukaan. Kriisituen voi saada korotettuna, jos tilalla on tehty investointeja verovuosina 2010–2012 välisenä aikana.

Kriisitukea koskevat niin sanotut De minimis -säännöt. Yksittäinen tila voi saada tukea enintään 15 000 euroa kolmen viimeisen vuoden aikana.

Maa- ja metsätalousministeriön osastopäällikön **Risto Artjoen** mukaan velkaisten tilojen kriisitukeen käytettävää summaa ei ole vielä päätetty, mutta se tulee olemaan yli kymmenen miljoonaa euroa.

EU-mahdollisuuteen tartuttava

Loput 20 miljoonan euron paketista sekä EU:n maksama yhdeksän miljoonaa euroa käytetään tuotantosuunnille maksettavien tukien korotuksiin. EU on antanut luvan korottaa omaa osuuttaan vielä samansuuruisella kansallisella rahalla. Hallitus ei kuitenkaan ole tehnyt siitä päätöksiä. De minimis -rajat eivät koske EU:n maksamaa tukea eikä sen mahdollista kansallista korotusta.

”Jos EU tarjoaa mahdollisuuden, siihen pitäisi tarttua. Lisäbudjetteja saadaan kyllä tehtyä”, MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** vetoaa.

Jos tukipotti jää nyt sovittuun 29 miljoonaan, yksi mahdollinen malli sen jakamiseen olisi korottaa C-alueen maidon litratukea 1,5 sentillä ja AB-alueen lypsylehmäpalkkiota 40 eurolla. Sikatilat saisivat 3,5 miljoonaa korvamerkittyä rahaa.

Loput 15,5 miljoonaa jaettaisiin kriisitukena velkaisille tiloille tuotantosuunnasta riippumatta. Kriisitukien maksuaikataulu on vielä auki, mutta se voi venyä jopa ensi vuoden syksyyn.

Tasapuolisuus tärkeää

Marttilan mukaan on tärkeää, että maidon tuki maksetaan tasapuolisesti etelässä ja pohjoisessa. Sikatiloilla pitäisi pyrkiä siihen, että uusi kriisituki pystyttäisiin maksamaan jo joulukuussa, samaan aikaan, kun jo viime talvena päätetty edellinen sikatilojen kriisituki menee maksuun.

”Yhteensä sikatiloille maksuun pitäisi saada vähintään seitsemän miljoonan potti.”

MTK:n puheenjohtaja toivoo tukimallista mahdollisimman selkeää ja yksinkertaista. ”Byrokratian karsiminen pitää muistaa tässäkin.”

Luonnonhaittakorvauksesta 85 prosenttia maksetaan tiloille tällä viikolla.

Marttilan mukaan tuottajien kannattaa olla heti yhteydessä maataloussihteeriin, jos rahoja ei näy tilillä.

EU:n maksamien kotieläintukien maksuaikataulua tulisi MTK:n mielestä aikaistaa niin, että tammi–syyskuun tuet maksettaisiin marras- ja joulukuussa.

NIKLAS HOLMBERG

”Kymppitonnien menetyksiä paikataan satasilla”

Muhoksella naudanlihaa tuottava **Sami Väärälä** pitää velkaisille tiloille kohdennettua kriisitukea oikean suuntaisena mutta liian pienenä.

”Kymppitonnien menetyksiä paikataan satasilla. Ei tämä ratkaise oikeastaan mitään.”

Väärälän tilalla on 280 lihanautaa ja parisataa hehtaaria peltoa. Tuottajahinnan lasku, tukileikkaukset ja maksatuksien viivästyminen ovat vieneet tilan liikevaihdosta 40 000–50 000 euroa.

”Lainajärjestelyjä on jouduttu tekemään. Isompi osuus pienemmästä liikevaihdosta menee rahoituskustannuksiin.”

Väärälän tilalla suurin ongelma on tukimaksatusten viivästyminen, joka tuntuu vielä usean vuoden ajan.

Tilalla investoitiin vuonna 2011 uuteen sonninavettaan ja juottolaan, jolloin eläinmäärä kolminkertaistui.

Kannattavuuskriisi vei Sami Väärälältä yli 40 000 euroa.

Väärälä on edelleen tyytyväinen siihen, että investointi tuli tehtyä.

”Toinen vaihtoehto olisi ollut tuotannon lopettaminen. Nyt tuotanto on saatu täysillä pyörimään. Siinä mielessä investointi tehtiin oikeaan aikaan.”

NIKLAS HOLMBERG

Suomi ei kiellä gm-viljelyä

BRYSSEL (MT)

Viisitoista EU-maata aikoo kieltää muuntogeenisten kasvien viljelyn, Euroopan komissio kertoo.

Suomi ei ole kieltäjien joukossa. Suurista maista Ranska, Saksa ja Hollanti kieltävät gm-kasvien viljelyn. Saksa tosin sallii viljelyn tutkimuskäyttöön.

Komissio päätti tammikuussa, että jäsenmaat saavat itse päättää, sallivatko ne EU:ssa hyväksyttyjen muuntogeenisten kasvien viljelyn.

Suomen linja on ollut pitkään, että jos kasvi on tieteellisesti katsottu turvalliseksi, ei sen viljelyä ole syytä kieltää.

Vaikka Suomi sallii viljelyn yleisesti, voi se silti kieltää yksittäisen kasvin tai tietyn geenimuunnellun ominaisuuden sisältävän kasvin viljelyn.

Kieltäminen olisi poliittinen päätös, eikä sitä ole haluttu tehdä. Poliittisia syitä voivat olla esimerkiksi maatalous- tai ympäristöpoliittiset syyt.

Kasvit hyväksyy Euroopan ruokaturvallisuusviranomainen Efsa.

Ainoa sen EU:ssa viljelyyn hyväksymä geenimuunneltu kasvi on Monsanton kehittämä maissi MON810. Sitä viljellään lähes yksinomaan Espanjassa.

Se ei kasva Suomessa. Näköpiirissä ei ole Suomen markkinoille sopivaa muuntogeenistä kasvia.

Yhdeksän muuta kasvia odottaa hyväksyntää.

AIMO VAINIO

EU:n maatalousvienti vuosina 2014 ja 2015

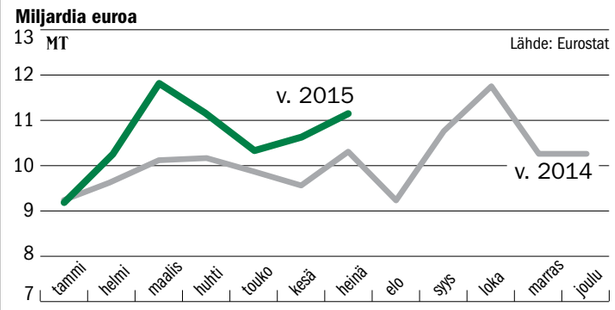

EU:n maatalousvienti on kasvussa

BRYSSEL (MT)

Venäjän asettaman tuontikiellon aikana EU:n maataloustuotteiden viennin arvo unionin ulkopuolelle on kasvanut 5,7 prosenttia, kertoo Euroopan komissio.

Komissio tulkitsee, että uusilta markkinoilta saatu kasvu on kumonnut Venäjän asettaman tuontikiellon aiheuttamat tappiot.

Heinäkuussa vienti EU:sta oli kahdeksan prosenttia suurempi kuin viime vuonna.

Kasvu alkoi tammikuussa mutta taittui maaliskuussa. Suurimmillaan vienti oli maaliskuussa.

Kasvu alkoi uudelleen toukokuussa, joskin hieman alkuvuotta hitaammin.

Tuontikiellon aikana, eli elokuun 2014 ja heinäkuun 2015 välisenä aikana, eniten on kasvanut naudanlihan vienti, 23 prosenttia. Kananlihassa kasvua on viisi prosenttia ja maitotuotteissa kolme prosenttia.

Maitotuotteiden kasvu löytyi Lähi-idästä.

Samaan aikaan juustojen (-14 prosenttia) ja maitojauheen vienti väheni. Rasvattoman maitojauheen viennin arvo laski kymmenen prosenttia ja täysmaitojauhon 24 prosenttia.

Myös vihannesten ja hedelmien vienti supistui (-12 prosenttia).

Venäjä asetti kiellon 7. elokuuta viime vuonna. Tällä tietoa Venäjä jatkaa kieltoa elokuuhun 2016.

Vienti Venäjälle on romahtanut vuoden aikana 43 prosenttia. Elokuun 2013 ja heinäkuun 2014 välillä EU vei itärajan yli tuotteita 11 miljardilla eurolla. Vuoden 2014 elokuun ja 2015 heinäkuun välin vienti oli 6,3 miljardia.

Uusista markkinoista menestystä on saatu Hong Kongista (kasvua 19 prosenttia) ja Etelä-Koreasta (kasvua 29 prosenttia.)

Myös vienti Yhdysvaltoihin (+16 prosenttia) ja Kiinaan (+33 prosenttia) kasvoi vuoden aikana.

Komission hintaseurannan mukaan maitojauheen, juuston ja voin hinnat ovat hienoisessa nousussa.

AIMO VAINIO

Monimuotoisuus heikkenee edelleen

BRYSSEL (MT)

Yritys pysäyttää luonnon monimuotoisuuden väheneminen on epäonnistunut, kertoo Euroopan komission tekemä tutkimus.

Tärkeimpiä syitä ovat puutteet päätettyjen lakien toimeenpanemisessa ja noudattamisessa. Lait eivät etene konkreettisiksi teoiksi.

Myös maatalouden tehotuotannolla on edelleen monimuotoisuutta vähentävä vaikutus.

Tutkimuksen mukaan EU-maiden maatalousalueiden elinympäristöt eivät ole viimeisen neljän vuoden aikana merkittävästi muuttuneet.

Vuonna 2010 arvioitiin, että sen hetkisen kehityksen jatkuessa neljännes Euroopan eläinlajeista kuolisi sukupuuttoon.

Näköpiirissä ei ole, että vuonna 2020 monimuotoisuuden väheneminen tavoitteen mukaisesti pysähtyisi.

Vuosien 2014–2020 capissa jäsenmaat ovat sisällyttäneet 20 prosenttia maatalousmaasta luonnon monimuotoisuutta tai maisemansuojelua edistäviin ohjelmiin.

Se on raportin mukaan kuitenkin liian vähän. Lintujen, pölyttäjien ja perhosten kannat ovat vähenemässä.

Pientä edistystäkin on tapahtunut. Paikallisesti monimuotoisuutta on onnistuttu lisäämään. Raportin mukaan menestykset ovat kuitenkin liian pieniä muuttamaan suurta kuvaa.

Monimuotoisuus on nostettu tekijäksi kauppasopimuksiin.

Edistystä on tapahtunut myös sisävesien ja kosteikkojen puhdistumisessa saasteista.

Säännöstely on parantanut kalastuksen kestävyyttä.

Parhaiten on onnistuttu vieraslajien leviämisen estämisessä. Se on ainoa osa-alue, jossa monimuotoisuustavoitteet vuoteen 2020 mennessä voivat toteutua.

AIMO VAINIO

OIKAISU

Liettua seitsemäs

Laajakaistajuttuun (MT 5.10) liitetyssä taulukossa oli virhe. Siinä mainittiin Latvia kahteen kertaan ja Liettuaa ei ollenkaan.

Tammikuussa 2014 EU-jäsenmaista Latviassa oli paras laajakaistapeitto 100 megabitin yhteyksissä. Puolestaan Liettuassa on unionin seitsemänneksi kattavin verkko. Maan laajakaistaliittymistä noin 8 prosenttia on erittäin nopeita.

MT